

WYRAZ I ZDANIE
W JEZYKACH
SŁOWIAŃSKICH
9

OPIS, KONFRONTACJA,
PRZEKŁAD

ACTA UNIVERSITATIS WRATISLAVIENSIS NO 3792

SLAVICA WRATISLAVIENSIA CLXV

WYRAZ I ZDANIE
W JĘZYKACH
SŁOWIAŃSKICH
9

OPIS, KONFRONTACJA,
PRZEKŁAD

POD REDAKCJĄ
WŁODZIMIERZA WYSOCZAŃSKIEGO
I BOGUMIŁA GASKA

Wrocław 2017
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Komitety Redakcyjne

Oleh Beley, Krystyna Galon-Kurek, Tadeusz Klimowicz (redaktor tematyczny działu *Literaturoznawstwo*), Ewa Komisaruk (redaktor naczelny), Krzysztof Kusal, Izabella Malej, Agnieszka Matusiak, Anna Paszkiewicz, Michał Sarnowski, Milica Semków, Jan Sokołowski, Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak (sekretarz redakcji), Janina Wołczuk, Włodzimierz Wysoczański (redaktor tematyczny działu *Językoznawstwo*), Anna Zura

Rada Redakcyjna

Olga Demidowa (Sankt Petersburg), Agnes Dukkón (Budapeszt), Jana Hoffmanová (Praga), Walery Mokijenko (Sankt Petersburg), Galina Nefagina (Słupsk), Predrag Piper (Belgrad), Bojana Stojanović-Pantović (Nowy Sad), Ireneusz Szarycz (Waterloo), Natalia Teres (Kijów), Harry Walter (Greifswald), Anatolij Zahnitko (Donieck)

Adres redakcji

„Slavica Wratislaviensia”

Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

ul. Pocztowa 9

53-313 Wrocław

e-mail: slavica@uni.wroc.pl

Lista recenzentów, opis procedury recenzowania oraz wskazówki dla autorów są dostępne na stronie WWW czasopisma: <http://swr.wuwr.pl>

Wersja podstawowa czasopisma: papierowa

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2017

ISSN 0239-6661 (AUWr) ISSN 0137-1150 (SW)
ISBN 978-83-229-3587-3

Nakład: 160 egz.

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@wuwr.com.pl

Spis treści

НИКОЛАЙ АЛЕФИРЕНКО, Слово и предложение в свете теории речемыслительной деятельности	9
NATALIA ANANIEWA, O chlebie powszednim. Nazwy chleba i wyrobów piekarniczych w języku polskim i rosyjskim	27
OLEH BELEY, Питання декомунізації пропріального ландшафту України та Польщі: нормативно-правова база і практика	35
MAGDALENA BŁASZAK, Jednostka leksykalna <i>барем</i> і jej polskie odpowiedniki — próba analizy semantycznej i składniowej (na podstawie przykładów prozy macedońskiej na język polski i polskiej na język macedoński)	49
ANNA BOLEK, <i>Что само в очесах являлося, то и писалось...</i> Князя Николая Радзивилла Сиротки описание диковинных животных в его <i>Путешествии в Святую Землю</i>	57
MALGORZATA BOREK, Zdania wyrażające zdolności i talent w języku polskim i rosyjskim	69
SYBILLA DAKOVIĆ, Polskie ekwiwalenty przekładowe chorwackiego przyimka <i>unatoč</i>	79
DOROTA DRUŻYŁOWSKA, Принципы построения русско-польского словаря разговорной речи	91
MIROSLAW DYMARSKI, Macedończyk–Macedończycy w dokumentach dyplomatycznych Królestwa Serbii 1903–1914	101
PRZEMYSŁAW FAŁOWSKI, Status sufiksów <i>-er-</i> i <i>-or-</i> w formach liczebnikowych w języku chorwackim	113
MACIEJ GROCHOWSKI, Szyk operatorów kwantyfikacji ogólnej w języku polskim	125
MILAN HRDLIČKA, Didaktická gramatika jako zdroj poznání a inspirace	137
ЕЛЕНА ЮРЬЕВНА ИВАНОВА, Проблеми сопоставительного синтаксиса славянских языков	147
HENRYK JAROSZEWICZ, Język czarnogórski na rozdrożu. Główne kierunki polityki językowej w Czarnogórze po 1991 roku	157
PRZEMYSŁAW JÓŻWIKIEWICZ, Z problematyki nazewnictwa grzybów wielkoowocnikowych w języku ukraińskim i polskim — przegląd źródeł	169
BARTOSZ JUSZCZAK, Gwara warszawska jako medium w procesie zapożyczenia z języka rosyjskiego do polszczyzny	179
RADOSŁAW KALETA, О транслитерации и транскрипции белорусских слов	193
ARTUR KARASIŃSKI, Tendencja rozwojowa <i>futurum</i> w języku serbskim w świetle bałkanologii	209
ТЕТЬЯНА КОСМЕДА, Науковий дискурс XXI ст.: нейтралізація типових стильових ознак (аналіз комунікативної ситуації в межах сучасного організаційно-наукового заходу)	217

KATARZYNA KRÓLIKOWSKA, Rosyjskie złożenia z formantem paradygmatycznym w grupie leksykalno-semantycznej „Nazwy osób, wyodrębnione ze względu na zawód lub rodzaj działalności” i ich polskie odpowiedniki	229
JACEK KUDERA, O początkach badań dialektologicznych Południowej Słowiańszczyzny 120 lat po projekcie Milana Rešetara	243
MARTA MALANOWSKA-STATKIEWICZ, Potencjał słowotwórczy wybranych czasowników dźwiękonaśladowczych w języku czeskim i polskim	255
MARJAN MARKOVIKJ, Семантичка деривација на прасловенскиот глаголки корен * <i>met-</i> во македонскиот јазик	267
ОЛЬГА АЛЕКСАНДРОВНА МЕЩЕРЯКОВА, Перцептивное обозначение в русской народной сказке	277
WŁADIMIR MIAKISZEW, <i>Нашли оне звери дивныя и страшныя...</i> Мир причудливых животных в русском переводе <i>Хроники всего света</i> Мартина Бельского	287
SONJA MILENKOVSKA, <i>Да</i> -конструкции како аргументи на предикати од втор ред во минато време (со фокус на <i>ТРЕБА</i>) (македонски~полски)	297
JELENA PAVLOVIĆ, Утицај функционалностилске и жанровске диференцијације на употребу падежа у <i>Стенографским белешкама Народне скупштине Краљевине Србије за 1898. годину</i>	305
ІРИНА ПРОЦИК, Розвиток української футбольної лексики у Східній Галичині на початку ХХ століття	315
DANUTA PYTEL-PANDEY, Jak skutecznie obrazić rozmówcę? Komunikacyjne taktyki obraży	329
BARBARA RODZIEWICZ, „Gdybym był bogaty...” Bogactwo jako jednostka aksjotyczna w świadomości językowej Polaków, Rosjan i Niemców	339
ANDRZEJ SITARSKI, Языковая реализация микроконцептов «отец», «сын» / «ojciec», «syn» в русском и польском лингвокультурном пространстве	349
SVATAVA ŠKODOVÁ, ELŽBIETA KACZMARSKA, ALEXANDR ROSEN, Deminutiva v češtině a polštině s důrazem na popis jejich užití v tzv. žákovském mezijazyce	357
SERGIEJ SKORWID, <i>Code-switching</i> w wypowiedziach użytkowników innosłowiańskich gwar przesiedleńczych w Rosji	369
VÁCLAV SLOVÁK, Система членов предложения и принципы ее описания	381
EWA STRAŚ, <i>Мечта / marzenie</i> как компонент устойчивых словосочетаний русского и польского речевого узуса	389
JOLANTA SUJECKA, Dlaczego literatura macedońska nie chce być literaturą mniejszą?	401
ZUZANNA TOPOLIŃSKA, Czy genetiw to przypadek? Co to znaczy „przypadek adnominalny”?	413
ТАТЬЯНА ИВАНОВНА ВЕНДИНА, Общеславянский лингвистический атлас и сравнительная грамматика славянских языков	419
LADISLAV VOBOŘIL, Synkretismus jako jazykový jev, lingvistická kategorie a lingvistický termín	429
GABRIELA WILK, Особенности польской и русской велосипедной лексики (словообразовательный и семантический аспекты)	441
АНАТОЛІЙ ЗАГНІТКО, Лінгвосоціумне портретування особистості: епістолярна дискурсивна практика	451
ANDREJA ŽELE, BORIS KERN, Spremembe v leksiki in skladnji v sodobni slovenščini	461
Noty o Autorach	471

Contents

НИКОЛАЙ АЛЕФИРЕНКО, The word and the sentence in terms of the theory of linguistic and cognitive activities	9
NATALIA ANANIEWA, On daily bread. The names of the bread and its products in Polish and Russian	27
OLEH BELEY, Decommunisation of proper names landscape of Ukraine and Poland. Law regulations and implementation	35
MAGDALENA BLASZAK, Lexical unit <i>барем</i> — semantic and syntactic analysis	49
ANNA BOLEK, “I described things that caught my eye...” Prince Nicholas Radziwiłł the Orphan’s account of peculiar animals in his <i>Pilgrimage to the Holy Land</i>	57
MALGORZATA BOREK, Sentences expressing abilities and talent in Polish and Russian languages	69
SYBILLA DAKOVIĆ, Polish equivalents of Croatian preposition <i>unatoč</i>	79
DOROTA DRUŻYŁOWSKA, Principles of Formation of the Russian-Polish Dictionary of Colloquial Language	91
MIROSLAW DYMARSKI, Macedonian and Macedonians in the diplomatic documents of the Kingdom of Serbia 1903–1914	101
PRZEMYSŁAW FAŁOWSKI, Status of numeral-forming suffixes <i>-er-</i> and <i>-or-</i> in standard Croatian language	113
MACIEJ GROCHOWSKI, Order of the general quantification operators in Polish	125
MILAN HRDLIČKA, Didactic grammar as a source of learning and inspiration	137
ЕЛЕНА ЮРЬЕВНА ИВАНОВА, Some issues in contrastive syntax of Slavic languages	147
HENRYK JAROSZEWICZ, Montenegrin language at a crossroads. The main directions of language policy in Montenegro after 1991	157
PRZEMYSŁAW JÓZWIKIEWICZ, On the Terminology of Macrofungi in Ukrainian and Polish. An Overview of Sources	169
BARTOSZ JUSZCZAK, Warsaw urban dialect as the medium in the process of borrowing the words of Russian origin into Polish language	179
RADOSŁAW KALETY, On transliteration and transcription of the Belarusian words	193
ARTUR KARASIŃSKI, The development trend of Serbian future tense in the light of Balkanology	209
TETYANA KOSMEDA, Scientific discourse in the 21st century. Neutralization of typical features of style (analysis of a communicative situation in the sphere of a modern scientific event)	217

KATARZYNA KRÓLIKOWSKA, Compound Nouns Formed with Paradigmatic Formant in the Lexical-Semantic Group “The Names of People Related to Their Profession” in Russian Language and Their Polish Equivalents	229
JACEK KUDERA, On the origins of dialectological research into South Slavic languages, 120 years since Milan Rešetar’s project	243
MARTA MALANOWSKA-STATKIEWICZ, Selected onomatopoeic verbs in Czech and Polish languages — word-forming potential	255
MARJAN MARKOVIKJ, Semantic derivation of the protoslavlic verbal root * <i>met-</i> in Macedonian language	267
ОЛЬГА АЛЕКСАНДРОВНА МЕЩЕРЯКОВА, Perceptual notation in the Russian folk fairy-tale	277
WŁADIMIR MIAKISZEW, “And there they found beasts, marvelous and horrible...” The World of Unusual Beasts in the Russian Translation of <i>Chronicle of the Whole World</i> by Marcin Bielski	287
SONJA MILENKOVSKA, <i>Da</i> -constructions as argument on the predicates of the second rank in the past tense (with focus on <i>мреба</i>)	297
JELENA PAVLOVIĆ, The impact on function and genre differential on the use of case in <i>The Stenography Notes of the Kingdom of Serbia Parliament in the Year 1898</i>	305
ІРИНА ПРОЦІК, Development of Ukrainian football vocabulary in the Eastern Halychyna at the beginning of the 20st century	315
DANUTA PYTEL-PANDEY, How to effectively insult interlocutor? Communication tactics of insult	329
BARBARA RODZIEWICZ, <i>If I were a rich man...</i> The wealth concept as a axiological unit in the language awareness of Poles, Russians and Germans	339
ANDRZEJ SITARSKI, Linguistic realisation of the micro-concepts “father” and “son” in the Russian and Polish linguistic and cultural space	349
SVATAVA ŠKODOVÁ, ELŽBIETA KACZMARSKA, ALEXANDR ROSEN, Diminutives in Czech and Polish with emphasis on the description of their use in so-called interlanguage	357
SERGIEJ SKORWID, Code-switching in utterances of speakers of alien Slavic immigrant dialects in Russia	369
VÁCLAV SLOVÁK, The system of sentence members and the principles of its description	381
EWA STRAŚ, <i>Мечта / marzenie</i> (dream) like a collocation component in current Russian and Polish usage	389
JOLANTA SUJECKA, Why does Macedonian literature not want to be a minor literature?	401
ZUZANNA TOPOLIŃSKA, Whether genitive is a case? What does it mean: adnominal case?	413
ТАТЬЯНА ИВАНОВНА ВЕНДИНА, The Slavic Linguistic Atlas and comparative grammar of the Slavic language	419
LADISLAV VOBOŘIL, Syncretism as language phenomenon, linguistic term and category	429
GABRIELA WILK, Specificity of Polish and Russian cycling lexicon (word formation and semantic aspects)	441
АНАТОЛІЙ ЗАГІТКО, Lingual and social portraying of personality. Epistolary discursive practice	451
ANDREJA ŽELE, BORIS KERN, Changes in lexicon and syntax in modern Slovenian	461
Notes on Authors	471